

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Cașu Petru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Cașu Petru Ilie, *născut la 11 martie 1952, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Virtuții nr. 2.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.11.2014 – 02.12.2015;

Instanța de apel: 12.03.2016 – 04.04.2016;

Instanța de recurs: 10.06.2016 – 14.09.2016.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 02 decembrie 2015, Cașu P. a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe motiv ca fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Cașu P. a fost învinuit precum că la 08.02.2012, aflîndu-se în oficiul A.O. „Cipri”, cu sediul pe adresa bd. Ștefan cel Mare și Sfînt 196, of. 1, mun. Chișinău, avînd scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, fără a dispune de licență de avocat și de dreptul de a acorda asistență juridică, prezentîndu-se ca avocat, sub pretextul asigurării unui cîștig de cauză de natură civilă cu privire la încasarea prejudiciului material și moral din cadrul SRL

“Decostar”, pe faptul neachitării salariului, a perfectat un contract de asistență juridică cu cet. Topal I. și a însușit de la acesta bani în sumă de 4 500 lei, nefiind onorate obligațiunile asumate, cauzându-i astfel părții vătămate un prejudiciu material considerabil.

Astfel, acțiunile inculpatului Cașu P. au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, escrocherie, adică *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea unei daune materiale considerabile.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost atacată cu apel de către procuror, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Cașu P. să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul economic pe un termen de 3 ani.

În motivarea apelului, procurorul a invocat că consideră sentința adoptată în cauza dată ca fiind vădit ilegală, deoarece probele prezentate de către acuzare și examinate în prima instanță, dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate, pe când instanța de judecată, apreciind unilateral și eronat circumstanțele de fapt și de drept, a pronunțat ilegal o soluție de achitare a inculpatului.

Apelantul a indicat că prima instanță eronat a ajuns la concluzia că învinuirea adusă lui Cașu P. este bazată pe presupuneri, cumulul probatoriului este insuficient, contradictoriu și nu corespund sarcinii constatării circumstanțelor care au importanță pentru cauză penală, dar în această ordine de idei este de menționat, că argumentele reținute ca motivație în sentință, sunt declarative, nemotivate și nefondate fără careva suport probatoriu, mai mult acestea contravin probelor administrate, și anume: declarațiilor părții vătămate, contractul de prestări servicii juridice din 08.02.2012, precum și procurei perfectată la 06.02.2012.

Procurorul a mai indicat în cererea de apel, că prima instanță eronat a interpretat circumstanțele stabilite, deoarece anume datorită faptului că nu dispune de licență de avocat și nu poate astfel acorda asistență juridică Cașu P. a consimțit că ia de la partea vătămată 4 500 lei prin recipisă necontabilizată, or banii respectivi urmau a fi puși îndată în casiera SRL „Cipri” dacă nu se urmărea un scop ilegal de către inculpat. Iar recipisă semnată din numele SRL „Cipri” unde Cașu P. este fondator, indică asupra ideii că numele S.R.L „Cipri” a fost utilizat doar drept paravan la săvârșirea escrocheriei.

Apelantul a menționat că instanța în sentință s-a referit doar la două probe, iar la celelalte probe examinate nu s-a referit absolut și nu a indicat motivele ignorării acestora. Așadar, cu toate că inculpatul Cașu P., nu recunoaște vinovăția sa, acuzarea de stat consideră că o asemenea poziție din partea ultimului și susținută de apărare are ca scop evident și bine conturat eschivarea de la răspundere penală, în condițiile în care versiunea acestuia cu

referire la faptul că acțiunile sale sunt corecte și litigiul invocat este de natură civilă, este una declarativă și neconcludentă, întrucât este bazată pe niște versiuni subiective care nu coroborează cu ansamblu de probe administrate și cercetate în fond.

Deci, procurorul a considerat că prin totalitatea probelor administrate în cazul dat, s-a constatat cu certitudine că Cașu P., având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, fără a dispune de licență de avocat și de dreptul de a acorda asistență juridică, s-a prezentat în calitate de avocat, sub pretextul asigurării unui câștig de cauză de natură civilă, a perfectat contract de asistență juridică cu cet. Topal I. și astfel, a însușit de la acesta bani în sumă de 4 500 lei, nefiind onorate obligațiunile asumate, cauzându-i astfel părții vătămate un prejudiciu material considerabil.

Astfel, acuzarea a ajuns la concluzia că probele acumulate în cadrul urmăririi penale, confirmă obiectiv și deplin vinovăția lui Cașu P. în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) din Codul penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2016, a fost admis apelul declarat de către procuror, sentința a fost casată, rejudecată și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit căreia Cașu P. a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, și în baza acestei legi i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a surselor financiare pe un termen de 2 ani.

5. Instanța de apel analizînd circumstanțele cauzei, în raport cu probele prezentate în ședința de judecată, a ajuns la concluzia că prima instanță greșit a constatat că în materialele cauzei nu se conțin probe care ar demonstra comiterea infracțiunii incriminate și că fapta inculpatului Cașu P. nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, pronunțînd în privința acestuia o sentință de achitare.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că declarațiile părții vătămate Topal I. date în instanța de apel și în prima instanță corespund realității și circumstanțele cauzei, acestea fiind neschimbate atît la faza urmăririi penale, cît și la faza judecării cauzei în prima instanță și în cea de apel, date sub jurămînt, ce coroborează cu celelalte probe și dovedesc vina inculpatului Cașu P.

Instanța de apel a reținut argumentele invocate de către acuzare în cererea de apel, precum că sentința adoptată în cauza dată este neîntemeiată, deoarece probele prezentate de acuzare și cercetate în ședința de judecată dovedesc pe deplin vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii incriminate, or prima instanță apreciînd eronat și unilateral circumstanțele de fapt și de drept, a adoptat o sentință de achitare a inculpatului.

În continuare, instanța de apel nu a reținut aprecierile primei instanțe referitor la faptul că la adoptarea soluției, aceasta nu a stabilit în comportamentul și acțiunile inculpatului careva indicii de înșelăciune, și anume că i-ar fi creat lui Topal I. o impresie falsă referitor la

situația reală, conform căreia nu poate practica activitatea de avocatură din cauza lipsei de licență.

La fel, instanța de apel a considerat neîntemeiate aprecierile primei instanțe, referitor la faptul că în ședința de judecată nu s-a confirmat nici faptul că Cașu P. a făcut abuz de încredere atunci când din numele SRL „Cipri” a acordat servicii juridice lui Topal I.. Prin urmare, instanța de apel a menționat că prima instanță greșit a concluzionat că învinuirea adusă lui Cașu P. este bazată pe presupuneri, iar cumulul probatoriu este insuficient, contradictoriu și nu corespund sarcinii constatării circumstanțelor care au importanță pentru cauza penală.

Tot aici, instanța de apel a remarcat că prima instanță eronat a ajuns la concluzia de a-l declara nevinovat pe inculpatul Cașu P. pronunțând în acest sens o sentință de achitare, iar în vederea pronunțării acesteia a apreciat critic argumentele părții vătămate pe care le întemeiază în baza recipisei din 19 mai 2012, or, analizând conținutul declarațiilor depuse de către partea vătămată în timpul urmăririi penale, în prima instanță și pe parcursul examinării cauzei în ordine de apel, s-a ajuns la concluzia că acestea sunt pertinente, concludente și credibile, acestea fiind confirmate prin probele materiale aflate la prezenta cauză penală.

În această ordine de idei, instanța de apel a remarcat și faptul că prima instanță nu a dat o apreciere corectă declarațiilor inculpatului Cașu P., care neagă cu vehemență comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, mai mult acestea sunt combătute de declarațiile părții vătămate Topal I., care a indicat că Cașu P. s-a prezentat în fața acestuia în calitate de avocat, asigurându-i câștig de cauză.

Astfel, poziția inculpatului Cașu P. instanța de apel a apreciat-o critic, aceasta fiind îndreptată exclusiv spre eschivare de la răspunderea penală.

Instanța de apel a indicat că contractul de prestări servicii juridice din 08.02.2012 (Vol.I, f.d. 22) în baza căruia A.O. „Cipri” prin persoana președintelui Cașu P. îi acordă lui Topal I. asistență juridică în scopul apărării drepturilor și libertăților fundamentale în care este stipulat precum că serviciile acestuia sunt cu titlu gratuit și necătfînd la acest fapt, a fost întocmită o recipisă (Vol. II, f.d. 58), prin care se confirmă că Cașu P. a luat de la Topal I. suma de 4 500 lei, drept recompensă pentru acordarea serviciilor juridice.

Prin urmare, instanța de apel a reținut argumentele invocate de acuzare, și anume faptul că prima instanță eronat a interpretat circumstanțele stabilite, indicînd că chiar dacă acesta nu dispune de licență de avocat și nu poate acorda asistență juridică, Cașu P. a acceptat să ia de la partea vătămată suma de 4 500 lei prin recipisă necontabilizată, or banii respectivi urmau a fi puși îndată în casiera SRL „Cipri”, dacă nu se urmărea un scop ilegal.

În concluzie, instanța de apel a menționat că vinovăția inculpatului Cașu P. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, a fost confirmată fără

nici un dubiu, iar nerecunoașterea vinovăției de către acesta nu poate fi considerat temei de achitare a lui.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel inculpatul Cașu P. a atacat-o cu recurs ordinar, solicitînd casarea totală a acesteia cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului, inculpatul invocă faptul că instanța de apel eronat a apreciat ansamblul probator administrat la dosar, și greșit a ajuns la concluzia de a-l recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Inculpatului mai indică că acestuia nu i se poate incrimina săvîrșirea faptei prejudiciabile, deoarece el nu a primit nici un bănuț de la Topal O., deci nu există prejudiciu, ce se confirmă prin faptul că în cauza penală nu există o acțiune civilă de recuperare a „daunei”. Suma de 3 500 lei achitată companiei CIPRI nu este un prejudiciu ci o achitare a serviciilor prestate de avocați, inclusiv 500 lei avocatului Gantea V., 1000 lei Biroului de avocați Lex-Consulting, iar cîte 1000 lei avocaților Siminov S. și Rusanovschi I.

De asemenea, recurentul indică că nu este subiect al infracțiunii incriminate, iar în acțiunile sale nu sunt întrunite elementele constitutive ale unei infracțiuni. În speța dat, infracțiunea de escrocherie ca faptă prejudiciabilă, conține 2 segmente – dolul și înșelăciunea (verbală), aceasta fiind segmentul primar, iar a doua parte constituie segmentul material al infracțiune, ce ține de trecerea în mod gratuit, în proprietatea personală a făptuitorului, contribuind la îmbogățirea ilicită a acestuia.

În concluzie, menționează că instanța de apel a examinat superficial cauza, și greșit a ajuns la concluzia de a-l condamna în baza art. 190 alin. (2) Cod penal.

În drept, recurentul își întemeiază recursul pe temeiurile prevăzute la pct. 8) și 9) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

7. Asupra recursului declarat procurorul a depus referință, solicitînd declararea recursului inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece argumentele invocate în recurs nu se conțin în temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod penal.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu și în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Din conținutul recursului declarat de inculpatul Cașu P., rezultă că acesta invocă ca temei de drept pct. 8) și 9) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevăd că infracțiunea pentru care a fost condamnată nu constituie elementele infracțiunii și inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală.

Însă în esență, recurentul contestă modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel, considerînd că nu au fost apreciate de către aceasta la justa valoare, ceea ce, în consecință, a dus la condamnarea lui pentru comiterea infracțiunii incriminate.

Așadar, Colegiul penal analizînd textul deciziei contestate, constată că instanța de apel judecînd apelul și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, iar aceasta cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la admiterea apelului declarat de procuror, casarea sentinței de achitare adoptate de prima instanță și condamnarea inculpatului Cașu P. pentru infracțiunea incriminată prin rechizitoriu, concluzie expusă în pct. 5 al prezentei decizii.

Or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

În același context, în vederea respingerii argumentelor din recurs invocate de inculpat privitor la chestiunea de apreciere a probelor, instanța de recurs amintește că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decît cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, acestea fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond și de apel.

În această ordine de idei, Colegiul penal reține ca fiind corecte aprecierile instanței de apel cu referire la vinovăția inculpatului Cașu P. în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, care a indicat că vinovăția ultimului a fost confirmată fără nici un dubiu rezonabil prin întreg ansamblu de probe administrat la materialele dosarului, iar nerecunoașterea vinovăției a fost apreciată drept metodă de apărare și un mijloc de eschivare de la răspunderea penală.

Totodată, analizînd conținutul declarațiilor părții vătămate, instanța de apel a ajuns la concluzia corectă că acestea sunt pertinente, concludente și credibile, fiind în același timp în coroborare și cu probele materiale aflate la prezenta cauză, dar și cu circumstanțele reale stabilite de către organul de urmărire penală.

Astfel, Colegiul penal nu poate reține argumentul recurentului precum că acestuia nu i se poate incrimina infracțiunea pentru care a fost condamnat, iar suma 4 500 lei achitată de partea vătămată nu poate fi considerată prejudiciu creat părții vătămată prin infracțiune, ci o achitare a serviciilor juridice prestate de avocații contractați, deoarece suma de bani menționată a fost oferită de către partea vătămată drept recompensă pentru serviciile juridice prestate, anume de către Cașu P. și nicidecum de către alți avocați precum susține inculpatul.

Totodată, Colegiul penal menționează că, prin încheierea contractului de asistență juridică, dintre inculpat și partea vătămată, aceasta și-a manifestat încrederea pe care o are către inculpat, încredințându-i apărarea drepturilor de către inculpat în instanțele de judecată, lucru pe care inculpatul nu-l putea face, deoarece nu deținea licență de avocat, ceea ce vine în contradicție cu prevederile art. 75 alin. (1) Cod de procedură civilă (modificat prin Legea nr. 102 din 28 mai 2010, intrat în vigoare la 01 ianuarie 2012), care stipulează că în procesul civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal sau prin avocat. În pofida acestui fapt, inculpatul conștientizând caracterul acțiunilor sale și cunoscând cu certitudine că nu-și va putea onora obligațiile asumate prin contract, a insistat la perfectarea unei procuri la data de 06 februarie 2012 din numele lui Topal I. pe numele lui Cașu P., împuternicindu-l astfel pe acesta să-i reprezinte interesele în instituțiile de drept.

Respectiv, instanța de apel just a reținut că contribuția inculpatului Cașu P. asumată prin contractul încheiat nu a fost realizată, deoarece acesta nu a fost admis în calitate de apărător de către instanța de judecată, din motiv că nu deține licența de avocat, și pe această cale inculpatul i-a cauzat părții vătămate un prejudiciu considerabil în mărime de 4 500 lei.

Mai mult ca atât, instanța de apel corect a reținut că contractul de prestări servicii juridice din 08.02.2012 în baza căruia AO „Cipri” prin persoane președintelui Cașu P. îi acordă lui Topal I. asistență juridică în scopul apărării drepturilor și libertăților fundamentale cu titlul gratuit, însă în pofida acestui fapt întocmește o recipisă (Vol. II, f.d. 58), prin care se confirmă că Cașu P. a luat de la Topal I. suma de 4 500 lei, pentru acordarea serviciilor juridice.

Tot aici, se menționează că, întreprinderea AO „Cipri”, nicidecum nu putea să încheie un contract de asistență juridică, din motiv că astfel de activitate nu este inclusă în statutul juridic al întreprinderii, fapt cunoscut de către inculpat și confirmat prin răspunsul Camerei Înregistrării de Stat, potrivit căruia genurile de activitate ale AO „Cipri” erau și sunt articolele de ciorăpărie prin tricotare sau croșetare, fabricarea apei minerale și a băuturilor răcoritoare, comerțul cu ridicata al produselor alimentare, băuturilor și produselor de tutun, comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate cu vânzare predominantă de produse alimentare.

În această situație, instanța de apel corect a apreciat critic concluziile primei instanțe expuse în sensul că oricare societate cu răspundere limitată este în drept să acorde servicii juridice contrar prevederilor legale și genurilor de activitate prevăzute expres în statutul acesteia.

Prin urmare, Colegiul penal consideră argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs drept neîntemeiate și declarative, fără suport probatoriu, în sensul circumstanțelor punctate mai sus.

Concluzionînd, Colegiul penal conchide că în acțiunile inculpatului sunt prezente elemente ce caracterizează atît latura obiectivă a infracțiunii imputate, cît și a celor ce caracterizează latura subiectivă, respectiv instanța de apel corect a decis condamnarea inculpatului în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Astfel, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărîrea atacată sub aspectele invocate în cererea de recurs, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul declarat este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Cașu Petru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2016, în cauza penală privindu-l pe *Cașu Petru Ilie*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 13 octombrie 2016.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru